

**Університет
імені Альфреда Нобеля**

ЗАТВЕРДЖЕНО
Голова приймальної комісії
С. Ф. Косов
« 15 » *березня* 20 *17* р.
20201617

**ПРОГРАМА
ДОДАТКОВОГО ФАХОВОГО ЕКЗАМЕНУ
НА НАВЧАННЯ
ЗА ПРОГРАМОЮ МАГІСТРА**

*зі спеціальності
053 - «Психологія»*

Затверджено на засіданні
приймальної комісії
Протокол № 3 від «20» лютого 2017 р.

Дніпро
2017

Програма додаткового фахового екзамену на навчання за програмою магістра зі спеціальності 053 Психологія. – Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2017. – 15 с.

Укладачі: члени фахової атестаційної комісії:

І.Г. Батраченко, д.пс.н., професор кафедри

О.А. Дніпрова, к.мед.н., доцент

В.О. Бикова, к.п.н., доцент.

Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри педагогіки та психології
Протокол № 12 від 21.02.2017 р.

Відповідальний за випуск: Батраченко І.Г., д.пс.н., доц., голова фахової атестаційної комісії зі спеціальності 053 Психологія.

ЗМІСТ

1. Загальні положення.....	3
2. Змістова програма вступного випробування.....	3
3. Критерії оцінювання результатів вступних випробувань.....	12
4. Література.....	13

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Мета додаткового фахового екзамену – з'ясування рівня теоретичних знань та практичних навичок осіб, що одержали ступінь бакалавра, здобутого за іншою спеціальністю та виявили бажання навчатися за програмою магістра зі спеціальності 053 «Психологія» на предмет визначення здатності вступників засвоювати відповідні фахові навчальні програми.

Програма додаткового фахового екзамену охоплює дисципліни:

1. Диференціальна психологія
2. Психофізіологія
3. Психологія праці та інженерна психологія

Під час підготовки до вступного випробування рекомендується користуватися літературою, список якої наведено наприкінці комплексу матеріалів.

Під час проведення додаткових фахових екзаменів на навчання за програмою магістра осіб, що одержали ступінь бакалавра або освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліста, здобутого за іншою спеціальністю, екзаменаційна комісія визначає ступінь готовності вступника до опанування програмного матеріалу.

Під час екзамену вступник повинен дати максимально повні відповіді. Кожен член екзаменаційної комісії оцінює якість кожної відповіді, фіксуючи своє рішення письмово.

2. ЗМІСТОВА ПРОГРАМА ДОДАТКОВОГО ФАХОВОГО ЕКЗАМЕНУ

Розділ «ДИФЕРЕНЦІАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ»

Предмет та завдання диференціальної психології. Методи диференціальної психології. Загальні принципи диференціально-психологічного аналізу.

Сенсорна сфера немовлят та сенсомоторні стратегії малят. Психомоторні стилі. Індивідуальні параметри сприймання. Розбіжності в уявленнях. Диференціальні характеристики уяви. Типи уваги та пам'яті. Стильові характеристики мислення.

Емоційні переважання, реакції та стилі. Емоційні та неемоційні суб'єкти. Індивідуальні особливості регуляції та саморегуляції. Стиль мовлення: як ми говоримо. Стильові особливості свідомості.

Темперамент як фізіологічний фактор поведінки. Тілесні прояви темпераменту. Психологічна інтерпретація типів темпераменту. Дослідження структури темпераменту. Властивості нервової системи як передумова темпераменту. Статус темпераменту в структурі індивідуальних властивостей.

Простір стильових проявів: перцепція, когніції, особистість. Феноменологія когнітивного стилю. Пояснювальні концепції та інтерпретація стильових параметрів. Компоненти індивідуального стилю діяльності. Типологія стилів людини.

Характер та інші властивості індивідуальності. Акцентуації характеру. Я-концепція. Самооцінка. Саморегуляція – наполегливість – воля. Система базових орієнтацій: на себе, на предмет діяльності, на інших людей.

Здібності як прогностичний критерій розбіжностей між людьми за ефективністю діяльності. Здібності та обдарованість. Зв'язок здібностей та обдарованості зі схильністю до певного виду діяльності. Зв'язок здібностей з типологічними особливостями прояву властивостей нервової системи. Інтелект в структурі індивідуальних властивостей. Розвиток інтелекту та спеціальних пізнавальних здібностей протягом життя.

Особистість: диференціально-психологічний аспект. Концепції особистісних рис. Теорії особистісних факторів. Ієрархічна організація особистості. Формально-динамічна модель особистості. Інтеріндивідуальний та інтраіндивідуальний статус особистості.

Гендерні розбіжності та соціалізація. Статева ідентифікація. Статеві розбіжності в емоційній сфері. Здібності чоловіків та жінок. Особистісні особливості чоловіків і жінок. Особливості поведінки чоловіків і жінок.

Розділ «ПСИХОФІЗІОЛОГІЯ»

Історія розвитку психофізіології. Історія уявлень про нервову систему, психічні процеси, стани та поведінку людини. Роль вітчизняних вчених у вивченні дисципліни. Задачі психофізіології та її місце в комплексі наук про психологію людини

Порівняльно-анатомічні спостереження. Метод роздратування. Метод руйнування. Електрофізіологічні методи дослідження (електроенцефалографія, метод викликаних потенціалів, електроокулографія, електроміографія і ін.). Дослідження імпульсної активності нервової клітини. Нейровізуалізаційні методи дослідження.

Локалізація функцій у корі головного мозку. Агнозії. Апраксії. Афазії. Основні види мовних розладів. Схема дослідження розладів мови, агнозій і апраксій.

Будова головного мозку. Нейрон і його функції, синапси. Конвергентно-дивергентна організація нервової системи. Самоорганізація потоків нервових імпульсів. Деякі питання кодування інформації в нервовій системі. Сучасні питання організації функції. Функціональна асиметрія мозку.

Відчуття як психічна функція. Будова аналізатора і його функції. Відчуття – джерело знань про навколишній світ. Класифікація відчуттів. Відчуття, що не увійшли в класифікацію. Будова ока і можливості зору

людини. Хроматичні і ахроматичні кольори. Найбільш загальна характеристика відчужень.

Будова вуха і слухова чутливість. Дія різних по інтенсивності та частоті звуків на організм людини. Кількісна характеристика відчужень. Чутливість до розрізнення відчужень. Адаптація і сенсibilізація чутливості. Взаємодія відчужень.

Поняття про сприйняття. Нейронні механізми сприйняття. Сприйняття і особистість. Апперцепція. Деякі питання фізіологічних механізмів сприйняття. Класифікація сприйняття. Сприйняття як дія. Сприйняття простору. Ілюзії. Сприйняття часу. Сприйняття руху.

Визначення уваги. Види уваги. Властивості уваги. Фізіологічні механізми уваги. Нейрональні механізми уваги. Найбільш часті розлади уваги.

Визначення і види пам'яті. Концепція тимчасової організації пам'яті. Параметри станів енграми. Концепція активної пам'яті. Поширеність енграми в структурах мозку. Пам'ять і емоції.

Визначення емоцій. Класифікація і форми прояву емоцій. Функції емоцій.

Фізіологічні механізми емоцій на макрорівні. Структури мозку, що приймають участь у формуванні емоцій. Вплив правої та лівої півкуль головного мозку на емоції. Емоції і темперамент. Адаптивна компенсаторна функція емоцій. Методи контролю емоційних станів.

Розділ «ПСИХОЛОГІЯ ПРАЦІ ТА ІНЖЕНЕРНА ПСИХОЛОГІЯ»

Проблема предмета і метода психології праці. Етичний парадокс психології праці. Проблеми метода психології праці. Головні цілі та завдання психології праці. Концептуальні рівні допомоги людині в професійному самовизначенні. Головні розділи психології праці. Поняття ергономіка. Місце психології серед інших наук про труд. Основні розділи психології праці.

Уявлення про працю та конкретна культурно-історична епоха, зв'язок та взаємний вплив. Історія закордонної психології та соціології праці. Виникнення соціології управління. Головні етапи розвитку соціології управління за кордоном. Психотехніка та її криза. Виникнення психотехніки, її головні завдання. Головні причини кризи психотехніки. Історія вітчизняної психології труда. Культурно-історичний зміст виникнення проблеми професійного самовизначення. Психологічні причини виникнення профорієнтації. Розвиток профорієнтації. Загальні тенденції в розвитку уявлень про працю. Загальна логіка розвитку трудової етики. Критерії розвитку уявлень про працю та справедливність.

Життєві та філософські уявлення про працю. Психологічне розуміння праці та професії. Труд як загальнокультурне явище. Уявлення про

колективну працю (за А.Н Леонтьєвим). Психологічні регулятори та ознаки праці (за Е.А. Клімовим). Головні «ергатичні функції» та «золоте правило» психології праці (за Клімовим). Психологічне розуміння професії, спеціальності, посади. Проблеми суб'єктивної значимості задоволеності працею та трудової мотивації. Загальні складові поняття «значимість праці». Зовнішні та внутрішні мотиваційні фактори праці (за А.І. Зеліченко та А.Г. Шмельовим). Загальні показники задоволеності працею (К. Замфир). Безробіття та проблема задоволеності життям (за М.Аргайлом).

Поняття «модель спеціаліста», «професіограма», «психограма», «модуль професії», «формула професії», схема аналізу професій. Поняття модель спеціаліста (за Марковою А.К.). Типи професіограм (за Івановою Е.М.). Формула професій (за Е.А. Клімовим). Методи та схеми професіографування. Аналітична професіограма і загальна схема профвідбору. Конкурсний набір персоналу на роботу. Професійна адаптація. Рівні аналізу трудової діяльності. Рівні системного аналізу трудової діяльності. Трудова діяльність як система, рівні аналізу трудової діяльності. «Формула професій» схема аналізу професії та варіанти її використання в груповій роботі та індивідуальному профконсультуванні. Труднощі вивчення професійної діяльності в сучасних умовах.

Основні етапи розвитку суб'єкта праці. Основні періодизації розвитку суб'єкту праці (за Клімовим Е.А., Марковою А.К., Сьюпером Д.). Розвиток психологічної системи професійної діяльності (за Шадріковим В.Д.). Проблема формування індивідуального стилю трудової діяльності. Формування різних психологічних систем професійної діяльності. Три головних аспекти в формуванні індивідуального стилю діяльності (В.С. Мерлін). Проблеми розвитку професійної самосвідомості. Поняття Я-концепції (Р.Бернс, К. Роджерс). Поняття «ідентичність» (Е.Еріксон). Співвідношення «особистісного» та «професійного» (А.К. Маркова). «Професійна ідеологія» (Клімов Е.А.). Кризи професійного становлення. Загальні уявлення про життєві та професійні кризи. Загальні фактори фази криз професійного розвитку. Проблеми професійної деструкції. Головні фактори і тенденції розвитку професійних деструкцій, рівні професійних деструкцій. Можливі шляхи професійної реабілітації робітників. Акмеологічний підхід в дослідженні професіонала. Основні завдання акмеології. Проблема взаємодії індивідуального, особистісного та діяльнісного в розвитку професіонала (А.А. БОдалев). Загальна схема акмеологічного тренінгу (А.П. Ситников).

Ціннісно-сміслові основи трудової діяльності. Проблеми гуманізації праці в сучасних умовах. Праця, та розвиток особистості в праці. Можливі шляхи усвідомлення та вирішення гуманітарних проблем в трудовій діяльності. Досягнення в праці, як основа відчуття власної гідності. Особистісний компроміс як варіант побудови успішної кар'єри. Традиційні

уявлення про шляхи до успіху. Внутрішні компроміси на різних етапах професіоналізації

Загальне уявлення про функціональний стан робітника. Дві основні групи психічних функціональних станів. Теоретичний аспект проблеми функціонального стану. Проблема управління функціональним станом робітника. Проблема стресу та дистресу в праці. Загальне уявлення про стрес та дистрес в праці. Види професійного стресу. Основні напрямки управління виробничим стресом. Сутність та структура виробничого конфлікту. Деструктивні та конструктивні функції виробничого конфлікту. Головні елементи, структура конфлікту. Головні фази розвитку виробничого конфлікту.

Сутність та головні стратегії професійної освіти. Безперервне та упереджувальна освіта. Психологічні питання теорії учбових тренажерів. Проблема формування особистості професіонала. Проблеми формування ціннісно-сислової основи професіонала. Розвиток професійної самосвідомості.

Поняття профорієнтації та профконсультації. Професійне та особистісне самовизначення. Кар'єра та професійний вибір. Основні напрямки профорієнтації. Загальне уявлення про кар'єру. Професійне самовизначення як пошук змісту в трудовій діяльності. Сутність професійного самовизначення. Головні завдання професійного самовизначення та рівні їх рішення. Варіанти смислу самовизначення. Головні групи завдань професійного самовизначення. Головна мета професійного самовизначення. Психологічні простори професійного та особистісного самовизначення. Орієнтовна основа дій людини, що самовизначається. Життєві сценарії та життєві стратегії. Типології професійного та особистісного самовизначення. Типи та рівні професійного самовизначення. Рівні реалізації можливостей. Рівні можливостей самовизначення. Головні методи профорієнтації. Загальне уявлення про практичну профорієнтаційну методичку. Інформаційно-довідкові методи. Методи профдіагностики, профвідбору, профдобору. Методи морально-емоційної підтримки. Методи допомоги в прийнятті рішення. Методи активізування професійного самовизначення. Характеристики активізуючої профорієнтаційної методички. Головні стратегії організації профорієнтаційної допомоги. Типи профконсультацій. Бажані та небажані стратегії профконсультаційної допомоги.

Психолог-практик як суб'єкт праці. Проблеми моделі фахівця психолога праці та профконсультанта. Основні етапи формування індивідуального стилю діяльності психолога. Імідж профконсультанта. Основні етапи розвитку психолога-професіонала.

Предмет та завдання інженерної психології. Місце інженерної психології в системі психологічного знання.

Коротка історія розвитку інженерної психології в межах психології

труда, ергономіки та психотехніки. Методи інженерної психології. Основні напрямки розвитку інженерної психології. Загальні характеристики системи людина машина. Специфіку професійної діяльності оператора. Класифікація СЛМ.

Закономірності інформаційного обміну в СЛМ. Закономірності та вимоги, щодо інформаційної моделі, оперативного образу, концептуальної моделі.

Психофізіологічні закономірності етапу прийому інформації оператором. Загальні характеристики сенсорних систем. Помилки, що виникають на етапі прийняття інформації. Вимоги щодо створення засобів відображення інформації.

Психофізіологічні закономірності етапу обробки, зберігання інформації оператором. Загальні психофізіологічні характеристики уваги, пам'яті, оперативного мислення, що забезпечують обробку і зберігання інформації. Особливості прийняття рішення оператором. Помилки, що виникають при зберіганні інформації та прийнятті рішення. Вимоги щодо створення СЛМ.

Загальні принципи організації керуючих рухів оператора. Вимоги щодо засобів управління. Помилки, пов'язані з етапом реалізацією керуючих рухів. Проектування засобів управління.

Класифікація факторів. Санітарно-гігієнічні (шум, вібрація, прискорення, електромагнітне випромінювання, висота, температура). Психофізіологічні. Соціально-психологічні. Стани оператора комфортний, дискомфортний, екстремальний, зверхекстремальний. Монотонія, гіподинамія, Організація робочого простору оператора. Функціональний стан оператора, його діагностика, та засоби корекції. Динаміка працездатності оператора.

Проблема забезпечення надійності роботи оператора та системи людина машина. Поняття надійності, точності. Саморегуляція інформаційних процесів, саморегуляція енергетичних процесів. Загальні теоретичні підходи до аналізу помилок оператора. Психологічні аспекти експлуатації системи людина машина. Контроль стану оператора.

Причини помилок, підходи до аналізу помилок оператора. Вплив індивідуально-психологічних, особистісних особливостей, ситуативних факторів на результати професійної діяльності оператора.

Інтерфейс, як засіб взаємодії людини і комп'ютера. Режими роботи діалоговий, віконний, тримірний, мультимедійний. Характеристики діалогового режиму. Рекомендації щодо представлення інформації на екрані комп'ютера. Засоби управління. Критерії оцінки інтерфейсу.

3. ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ

Розділ «ДИФЕРЕНЦІАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ»

1. Предмет та завдання диференціальної психології. Місце диференціальної психології в системі психологічного знання.
2. Історія вивчення розбіжностей між людьми.
3. Методи диференціальної психології.
4. Загальні принципи диференціально-психологічного аналізу.
5. Індивідуальні параметри сприймання.
6. Розбіжності в уявленнях.
7. Диференціальні характеристики уяви.
8. Типи уваги та пам'яті.
9. Сильові характеристики мислення.
10. Індивідуальні особливості регуляції та саморегуляції.
11. Темперамент як фізіологічний фактор поведінки.
12. Тілесні прояви темпераменту.
13. Психологічна інтерпретація типів темпераменту.
14. Дослідження структури темпераменту.
15. Властивості нервової системи як передумова темпераменту.
16. Статус темпераменту в структурі індивідуальних властивостей.
17. Типи темпераменту. Якості темпераменту.
18. Феноменологія когнітивного стилю.
19. Компоненти індивідуального стилю діяльності.
20. Типологія стилів людини.
21. Характер та інші властивості індивідуальності.
22. Я-концепція та самооцінка.
23. Види здібностей. Здібності та обдарованість.
24. Інтелект в структурі індивідуальних властивостей.
25. Система базових орієнтацій: на себе, на предмет діяльності, на інших людей.
26. Особистість: диференціально-психологічний аспект.
27. Концепції особистісних рис.
28. Теорії особистісних факторів.
29. Формально-динамічна модель особистості.
30. Гендерні розбіжності та соціалізація.
31. Статева ідентифікація.
32. Статеві розбіжності в емоційній сфері.
33. Здібності чоловіків та жінок.
34. Особистісні особливості чоловіків і жінок.
35. Особливості поведінки чоловіків і жінок.
36. Конституціональний (тілесний) фактор індивідуальності.
37. Індивідні властивості індивідуальності.
38. Особистість та індивідуальність.
39. Структура індивідуальності людини.

Розділ «ПСИХОФІЗІОЛОГІЯ»

1. Історія розвитку психофізіології. Історія уявлень про нервову систему, психічні процеси, стани та поведінку людини.
2. Роль вітчизняних вчених у вивченні дисципліни.
3. Задачі психофізіології та її місце в комплексі наук про психологію людини.
4. Електрофізіологічні методи дослідження (електроенцефалографія, метод викликаних потенціалів, електроокулографія, електроміографія і ін..).
5. Дослідження імпульсної активності нервової клітини. Нейровізуалізаційні методи дослідження.
6. Локалізація функцій у корі головного мозку.
7. Агнозії. Апраксії. Афазії.
8. Основні види мовних розладів. Схема дослідження розладів мови, агнозій і апраксій.
9. Будова головного мозку. Нейрон і його функції, синапси. Конвергентно-дивергентна організація нервової системи.
10. Самоорганізація потоків нервових імпульсів. Деякі питання кодування інформації в нервовій системі. Сучасні питання організації функції.
11. Функціональна асиметрія мозку.
11. Відчуття як психічна функція. Будова аналізатора і його функції.
12. Відчуття – джерело знань про навколишній світ. Класифікація відчужань. Відчуття, що не увійшли в класифікацію.
13. Будова ока і можливості зору людини. Хроматичні і ахроматичні кольори.
14. Будова вуха і слухова чутливість. Дія різних по інтенсивності та частоті звуків на організм людини. Кількісна характеристика відчужань. Чутливість до розрізнення відчужань.
15. Адаптація і сенсibiliзація чутливості. Взаємодія відчужань.
16. Поняття про сприйняття. Нейронні механізми сприйняття. Сприйняття і особистість. Апперцепція. Деякі питання фізіологічних механізмів сприйняття.
17. Класифікація сприйнять. Сприйняття як дія.
18. Сприйняття простору. Ілюзії.
19. Сприйняття часу.
20. Сприйняття руху.
21. Визначення уваги. Види уваги. Властивості уваги. Фізіологічні механізми уваги. Нейрональні механізми уваги. Найбільш часті розлади уваги.
22. Визначення і види пам'яті. Концепція тимчасової організації пам'яті. Параметри станів енграми. Концепція активної пам'яті. Поширеність енграми в структурах мозку.
23. Пам'ять і емоції.

24. Визначення емоцій. Класифікація і форми прояву емоцій. Функції емоцій. Фізіологічні механізми емоцій на макрорівні.

25. Структури мозку, що приймають участь у формуванні емоцій. Вплив правої та лівої півкуль головного мозку на емоції.

26. Емоції і темперамент.

27. Адаптивна компенсаторна функція емоцій. Методи контролю емоційних станів.

Розділ «ПСИХОЛОГІЯ ПРАЦІ ТА ІНЖЕНЕРНА ПСИХОЛОГІЯ»

1. Проблема предмета і методів психології праці та інженерної психології. Головні цілі та завдання.

2. Життєві та філософські уявлення про працю. Уявлення про працю та конкретна культурно-історична епоха, зв'язок та взаємний вплив. Психологічне розуміння про працю та професії.

3. Поняття профорієнтації та профконсультації. Основні напрямки профорієнтації.

4. Проблеми суб'єктивної значимості задоволеності працею та трудової мотивації.

5. Поняття «професіограма», «психограма», «формула професії», схема аналізу професій.

6. Основні етапи розвитку суб'єкта праці.

7. Проблеми розвитку професійної самосвідомості. Професійне та особистісне самовизначення.

8. Проблема формування індивідуального стилю трудової діяльності.

9. Проблеми професійної деструкції.

10. Загальне уявлення про функціональний стан робітника.

11. Проблема управління функціональним станом робітника.

12. Сутність та головні стратегії професійної освіти.

13. Методи профдіагностики, профвідбору, профдобору.

14. Психолог-практик, як суб'єкт праці. Проблеми моделі фахівця психолога праці та профконсультанта.

15. Особливості використання методу спостереження в інженерній психології.

16. Загальна характеристика системи людина-машина. Загальні принципи розподілу функцій між людиною та машиною в СЛМ.

17. Мета та завдання інженерно-психологічної оцінки СЛМ.

18. Експеримент в інженерній психології.

19. Загальна характеристика поняття людина-оператор в інженерній психології.

20. Загальні інженерно-психологічні вимоги до проектування СЛМ.

21. Моделювання як метод дослідження в інженерній психології.

22. Функції оператора в автоматичних та автоматизованих системах

управління.

23. Фактори виробничого середовища, загальна характеристика.
24. Загальна характеристика методів дослідження в інженерній психології.
25. Загальні поняття, що застосовуються в інженерній психології (помилка, надійність, відмова...)
26. Вплив фізичних факторів виробничого середовища на роботу людини-оператора.
27. Психологічні методи дослідження в інженерній психології.
28. Основні напрямки оптимізації впливу факторів виробничого середовища на роботу оператора.
29. Фізіологічні методи дослідження в інженерній психології.
30. Психофізіологічні чинники роботи оператора.
31. Організація робочого місця людини-машини. Ергономічні основи організації робочого місця оператора.
32. Математичні методи дослідження в інженерній психології.
33. Ергономічні вимоги до засобів візуалізації інформації в СЛМ.
34. Принципи розподілу функції в СЛМ.
35. Загальна характеристика сенсорних систем.
36. Фактори, що визначають ефективність роботи СЛМ.
37. Функціональний стан оператора. Характеристика факторів, що впливають на функціональний стан оператора. Вплив стану оператора на ефективність його роботи.
38. Процес передавання інформації в СЛМ.
39. Психофізіологічні закономірності приймання інформації оператором.
40. Характеристики зорового аналізатору та вимоги, що висуваються до засобів виводу інформації.

4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ВСТУПНИХ ВИПРОБУВАНЬ

4.1. Для конкурсного відбору вступників, що мають диплом за ступенем бакалавра або освітньо-кваліфікаційним рівнем спеціаліста за іншою спеціальністю, при прийомі для здобуття ступеня магістра – проводиться додатковий фаховий екзамен.

Додатковий фаховий екзамен має на меті визначити встановити можливість випускників інших спеціальностей (за виключенням тих, хто має кваліфікацію бакалавра або спеціаліста з психології) навчатися за програмою спеціальності «Психологія».

В процесі екзамену комісія повинна оцінити:

1. Системність мислення, вміння пов'язувати окремі проблеми чи частини явища в єдине ціле.

2. Вміння логічно та послідовно викладати свої думки.

3. Обсяг знань з теоретичних основ диференціальної психології, психофізіології, психології праці та інженерної психології.

Оцінка за результатами додаткового фахового екзамену виставляється за 100-бальною шкалою.

4.2. Крім додаткового фахового екзамену вступники на програму магістра на основі базової та повної вищої освіти обов'язково складають фаховий екзамен та екзамен з іноземної мови, які оцінюються за 100-бальною шкалою (див. «Програма вступних випробувань на навчання за програмою магістра» та «Програма вступних випробувань з іноземної мови на навчання за програмою магістра»).

4.3. Враховується також середній бал додатку до диплома бакалавра (див. «Програма вступних випробувань на навчання за програмою магістра»).

4.4. У разі, якщо вступник **має однакові конкурсні бали** під час конкурсного відбору враховуються **додаткові бали** за участь в олімпіадах, конкурсах, турнірах, наявність публікацій науково-дослідницького характеру, що відповідають напряму підготовки (див. «Програма вступних випробувань на навчання за програмою магістра»).

4. ЛІТЕРАТУРА

за окремими дисциплінами

Розділ «ДИФЕРЕНЦІАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ»

1. Ильин Е.П. Психология индивидуальных различий. – СПб.: Питер, 2006. – 701 с. (*базовий підручник*).

2. Либин А.В. Дифференциальная психология: на пересечении европейских, российских и американских традиций: учебное пособие. – М.: Эксмо, 2006. – 544 с. (*базовий підручник*).

3. Нартова-Бочавер С.К. Дифференциальная психология. – М.: Флинта, 2008. (*базовий підручник*).

4. Палій А.А. Дифференціальна психологія: Навчальний посібник. – К.: Академія, 2010. – 432 с. (*базовий підручник*)

5. Анастаси А. Дифференциальная психология. – М.: ЭКСМО-пресс, 2001.

6. Дружинин В.Н. Психология общих способностей. – СПб.: Питер. – 1999.

7. Ильин Е.П. Дифференциальная психофизиология мужчины и женщины. – СПб.: Питер. – 2006. – 544 с.

8. Ліфарєва Н.В. Психологія особистості: Навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2003. – 240с.

9. Подкоритова Л.О., Романовська Л.І. Дифференціальна психологія. – Львів: Новий світ, 2000. – 235 с.

10. Психология индивидуальных различий. Хрестоматия / Под ред. Ю.Б. Гиппенрейтер и В.Я. Романова. – М.: ЧеРо, 2000. – 776 с.

Розділ «ПСИХОФІЗІОЛОГІЯ»

1. Кокун О.М. Психофізіологія: навчальний посібник / О.М. Кокун. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 184 с. (*базовий підручник*)

2. Психофізіологія: учебник для вузов / Под ред. Ю.И. Александрова. – СПб.: Питер, 2007, 2012. – 464 с. (*базовий підручник*).

3. Лучинин А.С. Психофізіологія: конспект лекцій / А.С. Лучинин. – Ростов н/Д.: Феникс, 2004. – 320 с.

4. Тітов І.Г. Вступ до психофізіології / І.Г. Тітов. – К.: Академвидав, 2011. – 296 с.

Розділ «ПСИХОЛОГІЯ ПРАЦІ ТА ІНЖЕНЕРНА ПСИХОЛОГІЯ»

1. Сергеев В.Ф. Инженерная психология и эргономика: учеб. пособие / В.Ф. Сергеев. – М.: НИИ школьных технологий, 2008. – 176 с. (базовий підручник)
2. Лукашевич Н.П. Психология труда: учебное пособие / Н.П. Лукашевич, И.В. Сингаевская, Е.И. Бондарчук. – [2-е изд., доп. и перераб.] – К.: МАУП, 2004. – 112 с. (базовий підручник)
3. Бикова В. А. Центр карьеры как научно-методический центр управления процессом формирования конкурентоспособного специалиста / Виктория Александровна Быкова // Europäische Fachhochschule. – Stuttgart, 2012. – № 1 (November-Dezember). – S. 119 – 123.
4. Бикова В.О. Відстеження кар'єри випускників вищих навчальних закладів як один з напрямів роботи центру розвитку кар'єри та взаємодії з випускниками / В. О. Бикова // Вісн. Луган. нац. ун-ту імені Тараса Шевченка: Педагогічні науки. – 2012. – № 15 (250). – С. 201 – 208.
5. Климов Е.А. Психология профессионального самоопределения / Е.А. Климов. – Ростов-н/Д: "Феникс", 1996. – 512 с.
6. Ложкин Г.В. Практическая психология в системах «Человек-техника» / Г.В. Ложкин, Н.И. Повякель. – К.: МАУП, 2003. – 296 с.
7. Стрелков Ю.К. Практикум по инженерной психологии и эргономике / под ред. Ю.К. Стрелкова. – М.: Изд. Центр «Академия», 2003. – 400 с.
8. Сорочан В. Психология профессиональной деятельности. – К.: Эльга, 2010. – 80 с.
9. Раскин Дж. Интерфейс: новые направления в проектировании компьютерных систем / Дж. Раскин. – М.: Символ-плюс, 2003. – 272 с.
10. Трофімов Ю. Л. Інженерна психологія / Ю.Л. Трофімов. – К.: «Либідь», 2002. – 264 с.
11. Толочек В.А. Современная психология труда: учебное пособие / В.А. Толочек. – СПб.: Питер, 2005. – 479 с. – (Серия «Учебное пособие»).

Навчальне видання
Програма додаткового фахового екзамену на навчання
за програмою магістра

Підписано до друку   Формат 60 X 84/16. Ум. друк. арк. 0,94
Оперативна поліграфія. Зам. №   . Тираж   прим.

Університет Альфреда Нобеля.
49000, м. Дніпро, вул. Січеславська Набережна, 18.

*Лист погодження***Випускаючий підрозділ:** кафедра педагогіки та психології

	<i>Посада</i>	<i>ПІБ</i>	<i>Підпис</i>	<i>Дата</i>
Розробили	професор	Батраченко І.Г.		
	доцент	Дніпрова О.А.		
	доцент	Бикова В.О.		

Розглянуто та схвалено на засіданні кафедри:
 Протокол № 12 від 21 лютого 2017 р.

Завідувач кафедри

(підпис)

Н.П. Волкова

Документ узгоджено:

<i>Посада</i>	<i>ПІБ</i>	<i>Підпис</i>	<i>Дата</i>
Проректор із забезпечення якості вищої освіти	Глуха Г.Я.		
Начальник департаменту дидактики	Шкура І.С.		
Методист департаменту дидактики	Тимофеєнко Л.П.		
Відповідальний секретар приймальної комісії	Бойко Л.Г.		